

Спеціальний стандарт поширення даних Плюс (проект)

Україна

Індикатори фінансової стійкості

Капітал 1 рівня до зважених за ризики активів

Капітал 1 рівня до активів

Непрацюючі кредити без урахування резервів до капіталу

Непрацюючі кредити до сукупних валових кредитів

Норма прибутку на активи

Ліквідні активи до короткострокових зобов'язань

Чиста відкрита позиція в іноземній валюті до капіталу

Ціни на житлову нерухомість

Контактні особи

Анна Тетерук

Департамент статистики та звітності

Національний банк України

Україна, 01601, Київ, вул. Інститутська, 9

(38) 044 527 37 25

Anna.Teteruk@bank.gov.ua

Майя Смишляєва

Департамент статистики та звітності

Національний банк України

Україна, 01601, Київ, вул. Інститутська, 9

(38) 044 527 32 05

Maia.Smyshliaieva@bank.gov.ua

0 – 1. Інформація, що стосується Національного банку України в цілому

2. Методологія	
<u>2.1. Концепція та визначення</u>	2.1.1. Концепція та визначення Відповідно до Керівництва зі Спеціального Стандарту Поширення Даних Плюс для країн, що приєдналися, та користувачів (МВФ, 2015) поширюються індикатори фінансової стійкості: – Капітал 1 рівня до зважених за ризиком активів; – Капітал 1 рівня до активів; – Непрацюючі кредити без урахування резервів до капіталу; – Непрацюючі кредити до сукупних валових кредитів; – Норма прибутку на активи; – Ліквідні активи до короткострокових зобов'язань (розрахунок показника припинився, починаючи з 01.12.2022); – Чиста відкрита позиція в іноземній валюті до капіталу; – Ціни на житлову нерухомість (Індекс цін на

	житло). Концептуальна основа складання статистики індикаторів фінансової стійкості базується на стандартах та рекомендаціях, викладених у <i>Керівництві зі складання індикаторів фінансової стійкості (МВФ)</i>. Індикатори фінансової стійкості, крім індексів цін на житло, складаються Національним банком України за даними банківського нагляду, а також за даними грошово-кредитної та фінансової статистики. Визначення показників, що складаються за даними банківського нагляду, відповідають визначенням Базельського комітету з питань банківського нагляду (BCBS). Індекс цін на житло складається Державною службою статистики України відповідно до <i>Методологічних положень державного статистичного спостереження “Зміни цін на ринку житла”</i>, затверджених наказом Держстату від 21.04.2023 № 156 (https://stat.gov.ua/). Визначення індексів цін на житло базується на загальних принципах, викладених у <i>Керівництві щодо індексів цін на житлову нерухомість (Євростат, МОП, МВФ, ОЕСР, ЄЕК ООН, Світовий банк, 2013)</i>, вимогах Регламенту (ЄС) 2016/792 від 11 травня 2016 року та Виконавчого Регламенту Комісії (ЄС) 2023/1470 від 17 липня 2023 року.
<u>2.2. Статистичне охоплення</u>	2.2.1. Статистичне охоплення <i>Охоплення статистичних даних</i> Сектором депозитних корпорацій охоплюється 100 відсотків банків – юридичних осіб з урахуванням відокремлених підрозділів на території України та за її межами (крім банків, що знаходяться в режимі ліквідації та з тимчасовою адміністрацією). Індекс цін на житло розраховується по країні у цілому, а також окремо на нове житло (первинний ринок) і на житло, яке було в експлуатації (вторинний ринок), якщо воно є об’єктом купівлі-продажу, під час здійснення операцій із реалізації житла. До розрахунку включаються квартири з різною кількістю кімнат (однокімнатні, двокімнатні та трикімнатні). Географічні масштаби обстеження охоплюють усі регіони України, крім тимчасово окупованих російською федерацією територій та частини територій, на яких ведуться (велися) бойові дії. <i>Виключення з охоплення</i>

	З охоплення виключаються банки, що перебувають у режимі ліквідації або з тимчасовою адміністрацією. До розрахунку індексу цін на житло не включається інформація про одноквартирні будинки та гуртожитки, а також житло, збудоване членами сім'ї чи за допомогою інших видів неоплачуваної праці. Спостереження за змінами цін на ринку житла не проводяться в сільській місцевості. <i>Незарєєстрована діяльність</i> –
<u>2.3. Класифікація/розподіл за секторами</u>	2.3.1. Класифікація/розподіл за секторами Відповідає вимогам внутрішньогрупової консолідації для сектору депозитних корпорацій (банків). Одиницею спостереження щодо зміни цін на житло є житлова нерухомість, яку може придбати домашнє господарство за ціною пропозиції.
<u>2.4. Основа обліку</u>	2.4.1. Вартісна оцінка Дані індикаторів фінансової стійкості наводяться у відсотках та є співвідношенням їх складових, які наводяться у мільйонах національної грошової одиниці – гривні (UAH). Використовується принцип права власності. Запаси, деноміновані в іноземній валюті, перераховуються в національну валюту із застосуванням офіційного курсу гривні до іноземних валют, установленого Національним банком України. Під час розрахунку індексу цін на житло операції оцінюються за цінами пропозицій з купівлі-продажу житлової нерухомості в національній грошовій одиниці – гривні. 2.4.2. Основа обліку Дані про запаси активів і пасивів складаються з урахуванням обліку за принципом нарахування, відповідно до якого доходи та витрати обліковуються у періоді, до якого вони належать. Розрахунок індексу цін на житло здійснюється відповідно до <u>Методологічних положень державного статистичного спостереження “Зміни цін на ринку житла”</u>, затверджених наказом Держстату від 21.04.2023 № 156. 2.4.3. Процедури складання валових/чистих показників Дані індикаторів фінансової стійкості сектору депозитних корпорацій (банків) складаються відповідно

	до МСФЗ з урахуванням методології складання показників банківського нагляду і грошово-кредитної та фінансової статистики. Побудова індексів цін на житло складається з таких етапів, як відбір міст, відбір товарів-представників, формування вагової структури, розрахунки цін, розрахунки індивідуальних і загальних індексів цін. Відбори здійснюються раз на п'ять років з урахуванням чисельності населення міста, наявності пропозицій з купівлі-продажу житла. Основою інформаційної бази для формування вагової структури (вагових коефіцієнтів) є: на первинному ринку житла – дані державного статистичного спостереження “Показники щодо початку та завершення будівництва” щодо загальної площі житлових будівель, прийнятих в експлуатацію за попередній рік; на вторинному ринку – дані щодо загальної площі пропозицій із купівлі-продажу квартир за попередній рік, що отримуються в межах угоди про взаємообмін інформацією між Державною службою статистики та ТОВ “ЄМАРКЕТ УКРАЇНА”. Вагові коефіцієнти для розрахунків індексів цін на житло за регіонами та Україні в цілому розраховуються з використанням адміністративних даних Мін’юсту щодо кількості договорів купівлі-продажу квартир за попередній рік та Державного реєстру речових прав на нерухоме майно щодо кількості об’єктів нерухомого майна з типом “квартира” і їх загальної площі, у яких державну реєстрацію права власності здійснено у попередньому році.
3. Точність і достовірність	
<u>3.1. Вхідні дані</u>	3.1.1. Програми збирання вхідних даних Дані для складання індикаторів фінансової стійкості сектору депозитних корпорацій (банків) подаються банками відповідно до <i>Правил організації статистичної звітності, що подається до Національного банку України</i>, затверджених постановою Правління Національного банку України від 13.11.2018 № 120 (зі змінами), через автоматизовану систему збирання та оброблення даних. Для розрахунку індексу цін на житло дані про ціну пропозицій, які потенційний покупець готовий сплатити за об’єкт нерухомості, збираються на первинному та вторинному ринках житла чотири рази на рік у середній місяць звітного кварталу (лютий, травень, серпень, листопад) за визначеним переліком міст. 3.1.2. Визначення вхідних даних, охоплення,

	класифікація, оцінка та момент обліку Вхідні дані відповідають визначенням, охопленню, класифікаціям, оцінці та моменту обліку, зазначених у пунктах 2.1.1. – 2.4.3. 3.1.3. Своєчасність вхідних даних Статистична звітність надається банками своєчасно. У разі потреби термін надання статистичної звітності може бути подовжено на 2 – 3 години за спеціальним дозволом Національного банку України. Для розрахунку індексів цін на житло надання вхідних даних є своєчасним для їх складання та поширення, за винятком випадків пов'язаних з правовим режимом воєнного стану.
<u>3.2. Оцінка вхідних даних</u>	3.2.1. Оцінка вхідних даних Система збирання та оцінки статистичних даних, що отримуються від банків, автоматизована та передбачає контроль за даними на кожному етапі їх підготовки. При цьому практично виключається можливість неподання даних або подання даних із запізненням. У разі виявлення суттєвих помилок надається необхідна допомога щодо термінового перегляду даних та їх повторного прийняття. Якість збирання, оброблення і перевірки первісних даних, що подаються до Національного банку України, контролюється шляхом перехресних перевірок, будь-які розбіжності аналізуються. Для формування індексів цін на житло вхідні статистичні дані з усіх джерел інформації, що використовуються, аналізуються на відповідність методології складання. Інформація, отримана із загальнодоступних джерел, зокрема з інтернет-ресурсів та інформаційного ресурсу Olx.ua, за результатами інших спостережень, а також зведені дані, що надійшли з адміністративних джерел, перевіряються на правильність і точність заповнення. Здійснюється контроль повноти інформації, арифметичний контроль та контроль на наявність екстремальних значень і сплесків значень показників спостережень. За наявності необґрунтованих випадів щодо цін товарів-представників інформація про ціни не враховується при розрахунках індексів цін на житло. За необхідністю дані доопрацьовуються та коригуються. 3.2.2. Інші статистичні процедури Дані альтернативних джерел інформації порівнюються між собою в частині, в якій вони є співставними.
<u>3.3. Статистичні методи</u>	3.3.1. Статистичні методи роботи з вхідними

	даними Статистична звітність від банків подається у форматі електронних таблиць та обробляється автоматизовано засобами програмного комплексу, у якому передбачено механізми контролю за правильністю даних за визначеними кодами параметрів аналітичного обліку та їх сполученнями. Для формування індексів цін на житло у разі тимчасової відсутності інформації щодо цін пропозицій за певним товаром-представником, використовується розрахункова ціна, визначена методом гедонічної імпутації для лінійної функціональної форми з використанням характеристик товарів-представників. Для проведення спостереження за змінами цін на ринку житла використовується комбінація статистичних методів, а саме: проведення обстеження за методом несуттєвого вивчення сукупностей одиниць, використання результатів інших спостережень, адміністративних даних і даних, отриманих із загальнодоступних джерел. Сезонні коригування не здійснюються. 3.3.2. Інші статистичні процедури При складанні індикаторів фінансової стійкості за звітністю банків інші статистичні процедури не використовуються. При складанні індексів цін на житло розрахунки цін 1 м² для кожного товару-представника на первинному та вторинному ринках житла в межах регіону здійснюються методом гедонічної регресії, по Україні – за формулою середньої геометричної простої. Ціни 1 м² загальної площі квартир на первинному та вторинному ринках житла, за регіонами та Україні у цілому, розраховуються за формулою середньої арифметичної зваженої. Індивідуальні індекси цін на ринку житла розраховуються на основі цін за товарами-представниками. Розрахунки загальних індексів цін на первинному та вторинному ринку житла за регіонами та Україні у цілому здійснюються за формулою Ласпейреса.
<u>3.4. Контроль правильності статистичних даних</u>	3.4.1. Контроль проміжних статистичних даних Індикатори фінансової стійкості, що складаються за звітними даними банків, є остаточними. Розрахунки проміжних даних та їх контроль не здійснюються. За індексами цін на житло розраховуються проміжні дані та здійснюється їх контроль. 3.4.2. Оцінка проміжних статистичних даних

	Індикатори фінансової стійкості, що складаються за звітними даними банків, є остаточними. При складанні індексів цін на житло здійснюється контроль правильності проведення спостереження через регулярні перевірки повноти заповнення інформації, незвичайної або значної зміни цін. 3.4.3. Оцінка розбіжностей та інших проблемних питань у вихідних статистичних даних Дані регулярно аналізуються та контролюються.
<u>3.5. Аналіз перегляду даних</u>	3.5.1. Вивчення та аналіз перегляду даних Звітні дані є остаточними і перегляду не підлягають.
4. Практична придатність	
<u>4.1. Періодичність і своєчасність</u>	4.1.1. Періодичність Дані складаються та поширюються щокварталу, що відповідає стандарту ССПД Плюс щодо періодичності. 4.1.2. Своєчасність Індикатори за показниками звітності банків за станом на кінець 1, 2, 3 кварталів поширюються на 45 календарний день після завершення звітного кварталу. Дані за станом на кінець 4 кварталу поширюються на 55 календарний день після завершення звітного кварталу. Індекси цін на житло поширюються на вебсайті Держстату України на 51 день місяця, наступного за звітним кварталом.
<u>4.2. Узгодженість</u>	4.2.1. Внутрішня узгодженість Індикатори за показниками звітності банків узгоджуються з даними балансів та статистичної звітності банків за станом на кінець звітного періоду. Зіставність статистичних даних індексів цін на житло забезпечується методологічною єдністю формування, отримання та взаємним контролем показників. 4.2.2. Узгодженість у часі Індикатори за показниками звітності банків за попередні звітні періоди розраховуються відповідно до методології банківського нагляду і грошово-кредитної та фінансової статистики з урахуванням стандартів бухгалтерського обліку та статистичної звітності банків та поширюються, починаючи з даних за IV квартал 2005 року. Дані індексів цін на житло поширюються, починаючи з даних за I квартал 2016 року (базисний 2016

	рік =100). Дані ІЦЖ по Україні в цілому поширюються з I кварталу 2019 року (базисний 2019 рік = 100). 4.2.3. Узгодженість між секторами та різними сферами Вторинні джерела даних не використовуються для перевірки даних.
<u>4.3. Політика та практика перегляду даних</u>	4.3.1. Графік перегляду даних Графік перегляду даних не складається. 4.3.2. Зазначення попередніх та/або уточнених даних Попередні дані не використовуються. Дані, що вперше публікуються після звітного періоду, вважаються остаточними. 4.3.3. Поширення результатів вивчення та аналізу перегляду даних У разі внесення змін до методології або розрахунку індикаторів за даними звітності банків, внесення уточнень щодо дати поширення інформації тощо, Національний банк України повідомляє Державну службу статистики України у встановленому порядку і розміщує відповідну інформацію на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України у розділі “Індикатори фінансової стійкості” за посиланням та розділі “Наглядова статистика” за посиланням. У разі внесення змін до методології розрахунків індексів цін на житло або дати поширення вихідних даних відповідна інформація розміщується на офіційному вебсайті (вебпорталі) Держстату (https://stat.gov.ua).
5. Доступність	
<u>5.1. Доступність даних</u>	5.1.1. Форма поширення статистичних даних Дані поширюються в електронному вигляді. 5.1.2. Засоби та форма поширення даних <i>На паперовому носії – експрес-випуски</i> — <i>На паперовому носії – щотижневий бюлетень</i> — <i>На паперовому носії – щомісячний бюлетень</i> — <i>На паперовому носії – щоквартальний бюлетень</i> —

	<i>На паперовому носії – інше</i> — <i>В електронному вигляді – бюлетень або дані в режимі онлайн</i> — <i>В електронному вигляді – інше</i> Індикатори фінансової стійкості щокварталу публікуються на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України: в форматах SDMX та Excel на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” за посиланням; в форматі PDF у публікації “Грошово-кредитна та фінансова статистика” на сторінці “Публікації” за посиланням; у розділі “Статистика індикаторів фінансової стійкості” на сторінці “Статистика фінансового сектору” за посиланням. Дані щодо індексу цін на житло публікуються на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” на офіційному вебсайті (вебпорталі) Держстату (https://stat.gov.ua). 5.1.3. Попереднє повідомлення про поширення даних Попередній графік поширення даних розміщується у розділі “Графік поширення даних ССПД, ССПД Плюс (проект)” на сторінці “Календарі поширення статистичних даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням та на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” офіційного вебсайту (вебпорталу) Державної служби статистики України за адресою https://stat.gov.ua. 5.1.4. Одночасність поширення даних Дані є доступними для всіх користувачів і розміщуються відповідно до графіка поширення даних на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних” офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням та на сторінці “Спеціальний стандарт поширення даних МВФ” офіційного вебсайту (вебпорталу) Державної служби статистики України за адресою https://stat.gov.ua. 5.1.5. Надання даних за запитом Дані надаються відповідно до запиту особою, відповідальною за контакти.
5.2. Доступність метаданих	5.2.1. Поширення документації про концепцію,

	статистичне охоплення, класифікацію, базу обліку, джерела даних та статистичні методи Методологічні матеріали розміщуються на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України у розділі “Індикатори фінансової стійкості” за посиланням та розділі “Наглядова статистика” за посиланням. Опис методології індексу цін на житло наведено у <i>Методологічних положеннях державного статистичного спостереження “Зміни цін на ринку житла”</i>, розміщених на офіційному вебсайті (вебпорталі) Держстату в розділі “Дані”/ “Описи показників”/ “Макроекономіка”/ “Ціни”/ “Зміни цін на ринку житла”/ “Методологія” (https://stat.gov.ua/). 5.2.2. Рівень деталізації даних, що поширюються Поширенню підлягає лише зведена статистична інформація. Доступні дані щодо індексів цін на житло по Україні.
<u>5.3. Допомога користувачам</u>	5.3.1. Поширення інформації про контакти Інформація про контактну особу. Інформація про інші контакти Національного банку України поширюється на сторінці офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за посиланням https://bank.gov.ua. 5.3.2. Доступність каталогів документів та послуг Інформація щодо поширення документів та надання послуг Національним банком розміщується на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України і є доступною для усіх користувачів (http://www.bank.gov.ua).